

The Impacts of Socioeconomic Variables on the Academic Success of the Students

Engin ASLANARGUN*
Sinan BOZKURT**
Selma SARIOĞLU***

Extended Abstract

Introduction

Academic success is a concept that affects an adolescent's whole life. The adolescent's total development is successfully improved in a healthy way when his/her cognitive and psychosocial development is supported. The individual develops emotions as happiness, trust and personal satisfaction to success, while developing sadness, disappointment and depression against failure. And these emotions change according to the ways in which the reasons of success- failure are perceived. It is indicated that individuals who are successful show less antisocial behavior. As a result, there are many variables which are effective on the academic success of individuals. These variables are conveyed as variables learning are almost entirely relevant with physiological, psychological and social situation and conditions.

Methods

This study performed to determine the variables that may affect the academic achievement of students was carried out by scanning method with a total of 691 students 338 girls and 353 boys studying at 6,7,8 th. classes at schools in the county of Akçakoca and province centre of Düzce. Sampling students have qualified to represent the male and female students that study at schools both in Akçakoca and province centre and in sampling selection the students were chosen by random sampling method among the coeducational state schools where families at the different socio-economic levels represent the actual structure of the community.

*Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Düzce/TÜRKİYE

**Öğretmen/Yönetici, Süha Güven Mesleki ve Tek. A. L. Akçakoca/Düzce

***Öğretmen/Yönetici, Namık Kemal İlkokulu, Düzce

Findings

As a result of research, differences are viewed in boys and girls' academic success. these differences are in favor of boy students. kinds of research datas, that show there is possibility of low cognitive ability in

Children who grow up in negative environment and mostly this situation is related to later school unsuccessful, are available. It can be possible to supply the best conditions to remove inequality connected with sex and socio economic with development and education programme, to breathe children and for development(Myers 1996). In this research it is viewed that there is no differences between student success from the point of house wife mothers and working mothers. Internal reading about socio economic variables confirms sociology assumptions that there is man dominant social structure. when the effect of mother and father education to students' success is investigated, there are researches that show there are significant differences between education level. In this research, it is viewed that the variable of mother and father education level affects the students' success and this result supports literature. Another factor that affects students' success in our sampling positively is mother and father education. there is close relationship between mother and father education level and studying lesson and helping in doing homework. Not helping in studying because of low education and culturel level and helping in studying because mother or father is officer, teacher and faculty member causes significant differences between students form the point of school succes. It is viewed that educated mother and father are profession in activating children's succes motivation. In fact researches show that succesful students' parents' education level is higher than unsuccessful students' parents' education level. In this research, significant relationship between number of siblings and students' academic success can't be found. But it is viewed that children who are two siblings are more succesful than students who ise single or have more siblings. It is known that family's socio economic level affects students' success.

Conclusion

The fact that the economic situation, education and the profession of the parents, the number of siblings is a valid factor, affect the education presented in the schools. Because the student success has to be a variable that is independant from the socio-economic situations of their families.

Providing every students with the equal education and that the education which is given at schools being the most important factor on student success are necessities of being a social state. One of the primary decisions that has to be made in the Turkish Education System is to support the low-status students. For the results that were obtained in the extent of the research sample that has relatively small capacity of representation, this situation may seem like a restriction of the research. In this context, it may be concluded that the external validity of the research is somewhat weak. Therefore the generalization of the results that were obtained for this research is not a convenient approach and repetition of the research on a larger sample is thought to be more suitable.

Key Words: Academic success, socio-economic level, parent's education and occupation, family's income.

Sosyo Ekonomik Değişkenlerin Öğrencilerin Akademik Başarısı Üzerine Etkileri

Öz

Öğrencinin akademik başarısını etkileyen pek çok faktör vardır. Anne ve baba eğitimi, ebeveynlerin mesleği, ailenin ekonomik durumu ve ailedeki kardeş sayısı öğrenci başarısını değiştiren faktörlerdendir. Bazı sosyal, kültürel ve ekonomik nedenlerin öğrenci başarısını etkilediği görülmüştür. Bu araştırmanın amacı öğrencilerin akademik başarılarına etki eden cinsiyet, ebeveyn eğitimi ve mesleği, ekonomik durumu ve kardeş sayısı faktörlerinin öğrenci başarısı üzerindeki ilişkisini tespit etmektir. Tarama yöntemiyle yürütülen çalışmada farklı okullardan 691 öğrenciye anket uygulanmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları e-okul sistemindeki notlarına göre hesaplanmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını belirleyen not ortalamalarının normallik dağılımını belirlemek için Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi uygulanmıştır. Analizler sonucunda verilerin, nonparametrik olduğu anlaşılmıştır. Öğrenci başarısının cinsiyete göre ve anne mesleği değişkenine göre incelemek için Manny-Whitney U Testi uygulanmıştır. Öğrenci başarısının baba eğitimi, anne eğitimi, mesleği, ailenin ekonomik durumu ve ailedeki kardeş sayısına oranını nasıl etkilediği Kruskal-Wallis Testi uygulanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre cinsiyet, ebeveyn eğitimi, baba mesleği, aile geliri değişkenleri açısından anlamlı sonuçlar ortaya çıkmakta iken anne mesleği ve kardeş sayısı değişkenlere göre farklılık gözlenmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik başarı, sosyo-ekonomik düzey, ebeveyn eğitimi ve mesleği, aile gelir durumu.

Giriş

Bir ülkenin sosyal ve ekonomik açıdan gelişmişlik durumu bireylerin refah düzeylerini olduğu kadar, eğitim olanaklarının niteliğini ve yaygınlığını da önemli ölçüde etkilemektedir. Dolayısıyla ailelerin ekonomik durumu, eğitimleri, meslekleri, çocuk sayısı bu ailede yetişen bireylerin başarılarında önemli değişkenleri oluşturduğu söylenebilir.

Bireylerin yetenekleri, öğrenme ve düşünme tarzları, akademik motivasyon düzeyleri ve ilgileri birbirinden farklıdır. Öğrenme seviyesi ile paralel olarak akademik başarı çok sayıda faktörle ilişki içerisindedir. Akademik başarının zekâ ile pozitif yönde ilişkili olduğu kabul edilmektedir (Yıldırım, 2000). Bireylerin akademik başarılarının zekânın yanı sıra, kişilik ve aile nitelikleri, baba ve annenin öğrenim durumu, mesleği, ailenin ortalama aylık geliri, kardeş sayısı gibi çok sayıda faktör tarafından etkilendiğini ortaya koymaktadır. Toplumsal açıdan bir trajedi yaratan düşük başarı ile ilişki gösteren etkenler arasında, anne-baba ilgisizliği, eğitim yetersizliği, kişilik uyumsuzlukları, kültürel yoksunluk, bireylerin benimseyebileceği ya da kabul gördüğü bir toplumsal grubun varlığı kabul edilmektedir (Yılmaz, 2000; Aysan, Tanrıoğen & Tanrıoğen, 1996; Hoge, Smit & Crist 1997). Başarı, okul ortamında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının bir göstergesidir veya istenilen bir sonuca ulaşma yönünde bir ilerlemedir (Carter ve Good, 1973; Wolman, 1973). Başarı bu kadar geniş kapsamlı tanımlanmakla birlikte eğitimde başarı denildiğinde genellikle, okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olarak tanımlanmaktadır (Carter ve Good, 1973).

Akademik başarı, bireyin psikomotor ve duyuşsal gelişiminin dışında kalan, bütün program alanlarındaki davranış değişimlerini ifade etmektedir (Erdoğdu, 2006). Başarıya ulaşan bireyler daha çok çalışmaya ve yoğunlaşmaya motive olmaktadır. Bireylerin bilişsel kapasitelerini kullanmada ve geliştirmede isteksizlikleri başarıyı etkilemekte olup başarı konusunda özgüvenini kaybeden bireyler yetenekleri olsa bile başarısız olmaktadır (Bandura, 1982). Akademik başarı ergenin tüm yaşantısını etkileyen önemli bir kavramdır. Ergenin bütünsel gelişimi için destek sağlandığında bilişsel ve psikososyal gelişimi oldukça sağlıklı bir biçimde gerçekleşmekte ve başarı elde edilmektedir. Bireyler başarı karşısında

mutluluk, güven ve kişisel doyum; başarısızlık karşısında ise üzüntü, hayal kırıklığı ve depresyon gibi duygusal tepkiler geliştirmekte ve bu duygular başarı-başarısızlık nedenlerinin algılanma biçimine bağlı olarak değişebilmektedir. Yüksek başarıya sahip bireylerin, düşük akademik başarıya sahip olanlardan daha az anti sosyal davranışlar gösterdiği belirtilmektedir. Bu nedenle Akademik başarısızlık sonucunda bu davranışları sergileyen bireylerin akademik başarısına etki eden faktörlerin ortaya konması önem arz etmektedir (Donald, 1986; Erdoğan, 2006).

Öğrenci başarısı üzerine etki faktörleri arasında okul yönetiminin katkısı da öğretim liderliği kapsamında tartışılmakta, okulun büyüklüğü ve öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri gibi bütün değişkenlerin etkileri araştırılmaktadır. Bu noktada öğretimin niteliği, öğrencilerin hazır bulunuşluğu ve dikkat düzeyleri, öğrenme olanakları ve öğretmenlerin motivasyon düzeyleri de dikkate alınmaktadır (Gaziel, 2007). Geçmiş dönemlerde eğitim liderliği alanında gündeme gelen özellik, davranışçı ve durumsal kuramların aksine son yıllarda gündeme gelen öğretimsel ve dönüşümcü liderlik yaklaşımlarının eğitim liderliği üzerine yoğunlaştıkları, okul gelişimi ve öğrenci başarısı konularında müdür ve öğretmenleri merkeze aldıkları görülmektedir. Son yıllarda okul gelişimi ve öğrenci başarısı üzerine hesap verebilirlik tartışmaları öğretim liderliğini tekrar gündeme taşımakta, okulda daha nitelikli öğrenme-öğretme ortamlarını destekleyecek şartların nasıl oluşturulabileceği konusunda arayışlar devam etmektedir (Hallinger, 2003).

Aile ilgisinin ve beklentisinin öğrenci başarısı üzerine etkili olduğu bilinmesine karşın, ailelerin çocuklarından beklentilerini şekillendiren faktörler konusunda yeterli araştırma olmadığı belirtilmektedir. Gelişmiş ülkelerde bu beklentinin okul öncesi dönemden itibaren olduğu araştırmalarda vurgulanmaktadır (Raty & Kasanen, 2010). Okul öncesi dönemden başlayarak aile katılımı, çocukların ev etkinliklerinin daha etkili değerlendirilmesine, aile içi iletişimin daha nitelikli ve amaca dönük olmasına ve ileriki eğitim hayatına yönelik olumlu bir başlangıç yapılmasına olanak sağlamaktadır (Suh-Ruu & Reynolds, 2005). Akademik açıdan başarılı öğrenci ailelerinin okul ile daha fazla ilgili olması beklenmekte, duygusal olarak çocuklarını daha fazla desteklemekte ve okul başarısına ilişkin çocuklarıyla benzer hedefler benimsemektedir. Bu gibi hedefler, hayaller ve istekler hem anne baba, hem de çocuklar tarafından paylaşıldığında ve eğitimin önemi üzerine vurgu arttığında birçok öğrencinin okula devamını ve başarısını arttırıcı en önemli etmen haline

gelmektedir. Bu durum çocukların okula ilişkin motivasyonunu ve ilgisini arttırmaktadır. Ailelerin beklentisi bile tek başına, çocuklar için itici güç olabilmektedir. Buna karşın, çocuklarını diğer ailelerin çocukları ile kıyaslayan ailelerin tutumu öğrenciler için caydırıcı niteliktedir. (Herndon, 2001; Constantino, 2002).

Sonuç olarak bireyin akademik başarısı üzerinde etkili olan pek çok değişken bulunmaktadır. Öğrenme değişkeni olarak da aktarılan bu değişkenler, hemen hemen tümüyle fizyolojik, psikolojik ve toplumsal durum ve koşullarla ilgilidir. Öğrenme değişkenleri bireyin, öğrenme durumunu dolayısıyla da başarı düzeyini olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedirler (Uluğ, 1999).

Bu araştırmada bireyin akademik başarısı üzerinde etkisi olabileceği düşünülen ekonomik düzey, cinsiyet, anne baba eğitimi, mesleği, ailenin ekonomik geliri ailedeki kardeş sayısı gibi demografik değişkenlerinin, bireyin akademik başarısı ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Öğrencilerin akademik başarısını etkileyebileceği düşünülen değişkenleri saptamak amacıyla yapılan bu araştırma tarama yöntemiyle yapılmıştır. Karasar'a göre (1999) göre tarama modelindeki araştırmalar, geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalardır.

Evren ve Örneklem

Araştırma Düzce ili Merkez ve Akçakoca ilçelerine bağlı okulların 6. 7. 8. sınıflarda öğrenim görmekte olan 338 kız ve 353 erkek toplam 691 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Örneklem alınan öğrenciler, Merkez ve Akçakoca ilçesi ortaokullarında öğrenim gören kız ve erkek öğrencileri temsil edebilecek nitelikte olup, örneklem seçiminde toplumun gerçek yapısını temsil ettiği için, sosyo-ekonomik açıdan farklı ailelerin bulunduğu resmi okullarından rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında öğrencilere dağıtılan anket formu kullanılmıştır. Bu formlar öğrenci velileri tarafından doldurulmuştur. Araştırmacılar tarafından geliştirilen anket öğrencilerin sosyoekonomik kültürlerine ilişkin durumlarını belirleyecek maddelerden oluşmaktadır. Ayrıca ankette öğrencilerin başarısını belirleyecek not ortalamasına ilişkin

madde de bulunmaktadır. Öğrencilerin başarı ortalamaları bir önceki senenin başarı ortalamaları ele alınarak –e okul sisteminden elde edilmiştir. Anketi oluşturan maddeler problem durumuna ilişkin oluşturulmuş araştırmanın içeriğini oluşturabilecek 20 maddenin 8 maddesi seçilerek oluşturulmuştur. Anket cinsiyet, ebeveyn mesleği ve eğitimi, ailenin gelir durumunu, ailedeki kardeş sayısını, öğrencinin akademik başarısını belirleyen maddeleri içermektedir. Anketin kapsam geçerliliği için Program Geliştirme alanında üç uzman görüşüne başvurulmuştur. Anketin araştırma verilerini elde etmesi yönünde görüş birliğine varılmış, bu görüşler doğrultusunda ankete son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Öğrencilerin başarı ortalama puanlarının normalliğe uygunluğunu belirlemek için grubun 50'den büyük olması nedeniyle Kolmogorov-Simirnov (K-S) testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda, $\alpha=0,05$ değeri 'den küçük olduğu için normal dağılımdan sapma gösterdiği anlaşılmıştır. Bu nedenle not dağılımı ile öğrenci başarısını etkileyen değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak için nanparametrik testler uygulanmıştır. Öğrencilerin başarı ortalamalarının cinsiyete bağlı olarak değişiminde ve başarı ortalamalarında anne mesleğinin etkisinin araştırılmasında Manny-Whitney U testi uygulanmıştır. Öğrenci başarısında anne baba eğitiminin, baba mesleğinin, ailenin ekonomik durumunun ve kardeş sayısı gibi etkenlerin etkisinin incelenmesinde Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır.

Bulgular

Bu kısımda öğrencilerin akademik başarısına etki ettiği düşünülen cinsiyet, anne baba eğitim düzeyi, meslekleri, ailenin ekonomik durumu ve kardeş sayısının okul başarı düzeyi üzerindeki ilişkisini araştırmak için ortaokul 6.7.8. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ortalamaları ile cinsiyet, ebeveynlerin eğitimi, mesleği, ailenin eğitim durumu, kardeş sayısını karşılaştıran analizler yapılmıştır. Bulgular tablolar şeklinde verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik ve Not Ortalamasına İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dilimleri Gösteren Tablo

Değişkenler	Kategoriler	n	%
Cinsiyet	Kız	338	48,9
	Erkek	353	51,1
	Total	691	100,0
Anne eğitimi	İlkokul	304	44,0
	Ortaokul	130	18,8

	Lise	192	27,8
	Üniversite	65	9,4
	Total	691	100,0
Baba eğitimi	İlkokul	175	25,3
	Ortaokul	119	17,2
	Lise	253	36,6
	Üniversite	144	20,8
	Total	691	100,0
Anne meslek	Ev hanımı	470	68,0
	Diğer	221	32,0
	Total	691	100,0
Baba meslek	Öğretmen	41	5,9
	Polis	35	5,1
	İşçi	112	16,2
	Esnaf	99	14,3
	Çalışmıyor	16	2,3
	Diğer	388	56,2
	Total	691	100,0
Aylık gelir	1000 altı	109	15,8
	1000-2000 arası	284	41,1
	2000-3000 arası	194	28,1
	3000 TL	104	15,1
	Total	691	100,0
Kardeş sayısı	1	73	15,8
	2	338	41,1
	3	196	28,1
	4 ve üzeri	84	15,1
	Total	691	100,0
Not ortalaması	0-44	11	1,6
	45-54	40	5,8
	55-69	164	23,7
	70-84	240	34,7
	85-100	236	34,2
	Total	691	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan 681 öğrencinin 338'i kız, 353'ü ise erkektir. Bu öğrencilerin annelerinin eğitimlerine ilişkin yapılan kategoride 304'ü ilkokul, 130'u ortaokul, 192'si lise, 65'i üniversite eğitime sahiptir. Baba eğitimleri incelendiğinde 175'i ilkokul, 119'u ortaokul, 253'ü lise, 144'ü üniversite eğitime sahip olduğu görülmüştür. Öğrencilerin ebeveynlerinin meslekleri incelendiğinde anne mesleği değişkeninde 470'i) ev hanımı, 221'i diğer meslek gruplarındandır. Baba mesleği değişkeninde 41'i öğretmen 35'i polis, 112'si işçi, 99'u esnaf, 16'sı çalışmıyor, 388'i diğer

meslek gruplarındandır. Ebeveynlerin aylık gelirleri dikkate alındığında 109'u 1000 TL'nin altında, 284'ü 1000-2000 TL arasında, 194'ü 2000-3000 TL arasında 104'ü 3000 TL'nin üzerinde ekonomik gelire sahiptir. Öğrencilerin kendileri ile birlikte kardeş sayıları incelendiğinde 73'ü 1, 338'i 2 kardeş, 196'sı 3 kardeş, 84'ü 4 ve üzeri kardeş olduğu görülür. Öğrencilerin akademik başarıları incelendiğinde 11'i 0-44 puan arasında, 40'ı 45-54 puan arasında, 164'ü 55-69 puan arası, 240'ı 70-84 puan arası, 236 'sının 85-100 puan arasında başarı ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

Bu araştırma için rastgele seçilen öğrencilerin araştırmanın toplumu yansıtması açısından 338 kız, 353 erkek öğrenci olması önemli bir ayrıntıdır. Bu çalışmada sosyo-ekonomik anlamda orta ve üst düzeyi temsil ettiği düşünülen okullarda dahi anne eğitim düzeyinin 304'ü ilkökul öğrenimine sahip olup, kategorilerin arasında en yüksek yüzde oranını temsil etmiştir. Baba eğitimine bakıldığında en yüksek kategoriyi 253'ü lise mezunu babalar temsil etmektedir. Annelerin 65'i üniversite mezunu iken babaların 144'ü üniversite mezunu kategorisini temsil ettiği görülmüştür. Annelerin 470'nin çalışmadığı görülmüş, babaların çoğunluğunun 338'i özel sektörde yönetici, iş yeri sahibi, Farklı alanlarda satış elemanı, memur, mühendis ve zanaatkar olduğu görülmüştür. Aylık gelir düzeyi değişkeni incelendiğinde en fazla 284'ü ailenin 1000-2000 TL arası gelir düzeyine sahip olduğunu örnekleme alınan 691 öğrencinin 338'inin kendisinden başka 1 kardeşi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin başarı ortalamaları dikkate alındığında 691 öğrencinin 240'ı 70-84 puan başarı ortalamasına sahiptir. Bu da en çok "iyi" derecede başarı notuna sahip öğrencilerin bu çalışmadaki örnekleme oluşturduğunu göstermektedir.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular: Öğrencilerin akademik başarılarını belirten not ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre Manny-Whitney U Testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyetin Öğrenci Başarısındaki Manny-Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ort	Sıra Toplam	U	p
Kız	338	371.86	125689.50	50915.500	.000
Erkek	353	321.24	113396.50		

Tablo 2'ye göre öğrenci başarılarına etki ettiği düşünülen faktörlerden biri olan cinsiyet değişkenine ilişkin uygulanan Mann-Whitney U testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U= 50915, 500915; p< ,05). Sıra ortalamaları

dikkate alındığında erkek öğrencilerin not ortalamalarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Anne Mesleğine İlişkin Bulgular: Öğrencilerin akademik başarılarını belirten not ortalamalarının anne mesleği değişkenine göre Manny-Whitney U testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Anne Mesleği ve Öğrenci Başarısının Manny-Whitney U Testi Sonuçları

Anne mesleği	N	Sıra Ort.	Sıra Toplam	U	p
Ev hanımı	470	338.04	158877.00	48192.000	.108
Diğer		229	362.94	80209.00	

Tablo 3'e göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen faktörlerden biri olan anne mesleği değişkenine ilişkin uygulanan Manny-Whitney U testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile anne mesleği değişkeni arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($U=48192,000$; $p>,05$). Bu bulgu, çalışan annelerin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi ile ev hanımı olan annelerin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerinin farklılık göstermediği göstermektedir. Diğer bir ifadeyle annenin çalışıp çalışmamasının öğrenci başarısı üzerinde farklılık yaratmadığı söylenebilir.

Baba Eğitimi Değişkenine İlişkin Bulgular: Öğrencilerin akademik başarılarının baba eğitimi değişkenine göre Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Baba Eğitiminin Öğrenci Başarısına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Baba eğitimi	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
İlkokul	175	265.59	3	77.132	.000
Ortaokul	119	291.97			
Lise	253	378.97			
Üniversite	144	430.44			

Tablo 4'e göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen baba eğitim değişkenine uygulanan Kruskal-Wallis testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile baba eğitimi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($\chi^2 (sd=3, n=691)=77,132$; $p<,05$). Bu bulgu akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin baba eğitimlerinin de yüksek olduğunu göstermektedir.

Anne Eğitimi Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin akademik başarılarının anne eğitimi değişkenine göre Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Anne Eğitiminin Öğrenci Başarısındaki Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Anne eğitimi	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
İlkokul	304	300.27	3	78.058	.000
Ortaokul	130	300.62			
Lise	192	400.54			
Üniversite	65	489.54			

Tablo 5'e göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen anne eğitim değişkenine uygulanan Kruskal-Wallis Testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile anne eğitimi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (χ^2 (sd=4, n=691) =78,113; $p < ,05$). Bu bulgu akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin anne eğitimlerinin de yüksek olduğunu göstermektedir.

Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin akademik başarılarının kardeş sayısı değişkenine göre Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Kardeş Sayısının Öğrenci Başarısına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Kardeş sayısı	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1	73	336.04	3	7.539	.057
2	338	360.49			
3	196	345.28			
4 ve üzeri	84	298.01			

Tablo 6'ya göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen kardeş sayısı değişkenine uygulanan Kruskal-Wallis testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (χ^2 (sd=3, n=691) = 7,539; $p > ,05$). Bu bulgu öğrencilerin akademik başarıları ile kardeş sayıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir.

Aile Gelirine İlişkin Bulgular

Öğrenci başarısına etki eden aile geliri değişkenine ilişkin Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Gelirin Öğrenci Başarısına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Aile geliri	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1000 altı	109	256.89	3	46.421	.000
1000-2000 arası	284	331.04			
2000-3000 arası	94	380.09			
3000 TL ve üzeri	104	416.64			

Tablo 7’ye göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen aile geliri değişkenine uygulana Kruskal-Wallis testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile aile geliri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (χ^2 (sd=3,n=691)=46,421; $p<,05$). Bu bulgu akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin aile gelirlerinin de yüksek olduğunu gösterir.

Baba Mesleğine İlişkin Bulgular: Öğrenci Başarısına Göre Baba mesleğine ilişkin Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Baba Mesleğinin Öğrenci Başarısına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Baba mesleği	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Öğretmen	41	432.29	5	23.959	.000
Polis	35	456.24			
İçi	112	325.25			
Esnaf	99	330.80			
Diğer	388	338.93			
Çalışmıyor	16	294.41			

Tablo 8’e göre öğrenci başarısına etki ettiği düşünülen baba mesleği değişkenine uygulanan Kruskal-Wallis testi sonucunda öğrencilerin not ortalamaları ile baba mesleği arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (χ^2 (sd=5,n=691)=23,959 ; $p<,05$). Babaları polis olan öğrencilerin akademik başarılarının oluşturulan grupta en yüksek olduğu görülmektedir. Bunu babaları öğretmen olan çocukların başarısı izlemektedir. Babaları esnaf olan öğrencilerin akademik başarılarının işçi olanlara göre yüksek olduğu görülmektedir. Not ortalaması en düşük öğrenci grubunu babaları çalışmayan öğrenci grubu oluşturmaktadır.

Tablo 9. Not Dağılımı ve Gelir Arasındaki Korelasyon

		Not dağılımı	Gelir
Not dağılımı	Korelasyon katsayısı	1,000	,255*
	Çift yönlü p değeri		,000
	N	691	691
Gelir	Korelasyon katsayısı	,255**	1.000
	Çift yönlü p değeri	1,000	
	N	691	691

** Korelasyonun anlamlılık aralığı 0,01

Tablo 9 'un incelenmesinden öğrencilerin akademik başarılarını yansıtan not ortalamaları ile gelir arasında düşük düzeyde, pozitif anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r= 0.25$, $p< ,01$. Buna göre öğrencilerin başarı ortalamalarının gelire göre değişkenlik gösterdiği söylenebilir. Determinasyon katsayısı ($r^2=0,006$) dikkate alındığında, not dağılımının toplam varyansın (değişkenliğin) %0,6'nın ebeveynlerin gelir düzeyine bağlı olduğu söylenebilir.

Tartışma ve Yorum

Sosyo-ekonomik yapı ve eğitim ilişkisi bağlamında yapılan araştırmalarda, bu iki değişken arasında anlamlı ilişki olduğu ifade edilmektedir. Bu alandaki araştırmalar genel olarak daha avantajlı bir altyapıdan gelen öğrencilerin okulda daha başarılı olduğunu, yoksul ailelerin çocuklarının ise daha yoğun biçimde akademik başarısızlık riski altında olduğunu ortaya koymaktadır (Şirin, 2005). Türkiye OECD ülkeleri arasında akademik başarı ve sosyoekonomik düzey arasındaki en güçlü ilişkinin görüldüğü üç OECD ülkesinden biridir (OECD, 2012). Ailelerin sosyoekonomik koşullarının çocuğun hazırbulunuşluğu üzerindeki etkisinde önemli bir faktör olduğu da araştırma sonuçlarında görülmektedir. Bunun yanında anne ve baba eğitim durumu ile öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Erkan, S. 2011). Bu durum sosyoekonomik koşulların, ebeveynlerin eğitim durumlarının öğrenci başarısına etkisini desteklemektedir.

Bu araştırma sonucunda, akademik başarı ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğu anlaşılmıştır. Bu farklılık erkek öğrenci grubunun lehinedir. Başarıya ilişkin cinsiyet farkı politikaları genelde erkeklerin başarısızlığına rağmen, bu araştırmada erkeklerin akademik başarıları daha yüksek çıkmıştır. Alan yazın incelendiğinde erkek öğrencilerin matematik

ve fen alanındaki başarısı kız öğrencilere göre yüksektir. TIMMS 1995 verileri Avrupa da yedi ülkede yapılan değerlendirmede beş ülkede 4.sınıf öğrencilerinin fen başarıları kız öğrencilerden yüksek çıkmıştır (Zopluoğlu, 2013).

Bu çalışmada ev hanımı anneler ile çalışan annelerin çocuklarının akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Araştırma bulgularına göre, annelerinin çalışma durumlarına göre öğrenci başarıları değerlendirildiğinde, grupların birbirine göre dezavantajlı bir konumda olmadıkları görülmektedir.

Öğrencilerin akademik başarı puanları anne ve baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Alan yazında öğrenci başarıları ile anne baba eğitim düzeyleri arasında manidar fark olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır.(Şahin; 2011; İpek, 2011; Anıl, 2009; Pala, 2008). Anne babanın eğitim düzeyi ile ebeveynlerin çocukların ders çalışmasına, ev ödevleri hazırlamasına yardım etmeleri arasında çok yakın bir ilişki vardır (Elmacıoğlu, 1998, 108). Anne eğitim düzeyinin çocuklarının başarıları üzerinde oldukça önemli yeri vardır. Bu çalışmada da anne eğitim düzeyinin artmasının, çocuklarının başarılarına olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Eğitimli annenin çocuğunun zihinsel ve bedensel gelişimine vereceği olumlu desteğin yeri doldurulamaz. Çocuğun başarıları üzerinde hem annenin hem de babanın eğitim düzeyinin olumlu etkisinin olduğuna yönelik çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Anne ve babanın eğitim düzeylerinden hangisinin daha etkili olduğuna yönelik MEB ve ARGED tarafından yapılan araştırma sonuçları, anneyi daha öne çıkarmaktadır (MEB, 2006). Çocuğun bebeklikten itibaren her türlü ihtiyacının giderilmesinde ve hayata hazırlanmasında, Türk geleneklerinin anneye daha çok görev vermesi ve eğitimli annenin çocuğunu yetiştirmede daha bilinçli bir yaklaşım göstermesi, çocuğun başarıları üzerinde annenin önemini ortaya çıkarmaktadır (Gelbal, 2008).

Gelbal'ın (2008) araştırmasına göre, annelerinin eğitim düzeyi yüksek olan çocukların başarılarının da arttığı görülmektedir. Bu aynı zamanda anne eğitim düzeyi ile çocuğunun başarıları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Anne eğitim düzeyi ailelerin sosyoekonomik düzeylerinin bir göstergesi olarak adlandırılabilir. Bireylerin eğitim düzeyleri arttıkça, toplumdaki sosyal statüde bir artış ve bununla paralel olarak ekonomik düzeylerinde de bir yükseliş olur. Eğitim ve kültür düzeyi düşük ailelerin çocuklarına hemen hiç yardım edemedikleri bir gerçektir. Anne-babası memur, öğretmen ve öğretim üyesi olanların

çocuklarına öğrenme süreçlerinde yardım etmeleri, onların okul başarıları bakımından diğer çocuklara nazaran büyük farklar yaratabilmektedir (Vural, 2004).

Metin (2013) tarafından yapılan araştırmaya göre, annesi ve babası lise ve üniversite mezunu olan öğrencilerle, annesi ve babası okuryazar olmayan, ilkökul ve ortaokul mezunu olan öğrencilerin SBS başarıları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, annesi ve babası lise ve üniversite mezunu olanların SBS sınav başarılarının, okuryazar olmayanlara, ilkökul ve ortaokul olanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bu sonuç, araştırmamızı destekler niteliktedir.

Ekonomik olarak iyi durumda olan aileler, çocuklarının eğitim sorunları ile yakından ilgilendikleri için sorunları zamanında çözebilmeleri fırsatını elde etmelerini sağlamıştır. Bu ailelerin çocuklarına her türlü akademik destek verebilmeleri onların bu çocukları okul ve yaşam boyu öğrenimde başarılı kılmıştır. Bu da onların çocuklarına akademik başarı sağlama da olumlu etki yapmış olabilir. Ekonomik düzey öğrencilerin kendilerine olan güvenine, öz saygılarına, gelişimlerine etkisi olan önemli bir etkidir. Ekonomik açıdan refah düzeyi yüksek olan ailede yetişen ergenlerin, benlik saygılarının yüksek, özgüvenli bireyler olduğu gözlenmektedir. Bu durum, ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin, ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilere göre akademik başarı bakımından daha iyi olmalarına imkân sağlamaktadır (Keskin & Sezgin, 2009). OKS sınavına giren öğrencilerin ailelerinin eğitim ve gelir düzeyi öğrencilerin OKS sınavında başarılı olma olasılığını etkileyen en önemli faktörler olarak ortaya çıkmıştır (Öksüzler & Sürekçi, 2010). Bu sonuç araştırmamızı destekler niteliktedir. Başka bir çalışmada baba eğitim durumunun ergenin başarısını etkilediği ifade edilmiştir. Çünkü anne-babanın eğitim düzeyi çocuklarının derslerindeki başarıyı yönlendirmektedir. Eğitim düzeyi yüksek olan bir baba, çocuğuna derslerinde hem öğretmenlik hem de rehberlik yapabilmektedir (Hortaçsu, 1995). Ural ve Çınar'ın (2014) yaptığı araştırmada anne-babanın eğitim düzeyinin çocuklarının başarısında, özel olarak da matematik derslerindeki başarısında kayda değer bir etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, aile demografik özelliklerinin ikinci göstergesini oluşturan kardeş sayısı veya annenin yapmış olduğu doğum sayısı ve hane halkı sayısı değişkenleri ile aile sosyoekonomik özelliklerinin en önemli göstergesi olan baba eğitim düzeyi arasındaki güçlü negatif ilişkilerin saptanması, kadının aile ve toplum içindeki konumu hakkında

bilgi vermektedir. Bu bilgilerin ışığında aile yapısının babanın konumuna nedenli bağlı olduğunu da göstermektedir.

Bu çalışmada kardeş sayıları dikkate alındığında öğrencilerin akademik başarıları ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak iki kardeş olanların tek çocuklara ve daha fazla kardeş sayısına sahip olanlara oranla daha başarılı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin başarıları üzerinde ailenin sosyoekonomik düzeyinin etkisi olduğu bilinmektedir. Bir ailenin sosyoekonomik düzeyi ise aile fertlerinin eğitim düzeyleri, alım güçleri ve harcamaları, sosyal çevreleri barındıkları ev ortamı, ailedeki birey sayıları vb. ile ölçülebilir. Bu araştırma sonuçları eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin sahip oldukları çocuk sayısının, diğerlerine göre daha az sayıda olduğu bilgisini de vermektedir. Elde ettiğimiz sonuçlar ışığında öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyi ile kardeş sayıları arasında negatif bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Saral (1993)'te öğrencilerin uyum düzeyleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında iki kardeşi olan öğrencilerin, çok kardeşi olan öğrencilerden daha çok başarılı oldukları, tek ya da iki kardeşi olan öğrencilerin akademik başarı ve uyum düzeyleri arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da bu çalışmayı destekler niteliktedir. Ancak iki kardeşe oranla tek çocuk olanların akademik başarılarının daha düşük olmasının nedenini, tek çocuk sahibi olan ailelerin çocuklarının sorumluluklarını kendilerinin üstlenmesinden dolayı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Bu çalışmada ekonomik gelir düzeyi 3000 TL ve üzeri olan ailelerin çocuklarının akademik başarı ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür. Not dağılımı ile gelir arasındaki korelasyon incelendiğinde, öğrencilerin akademik başarıları ile gelir arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Ekonomik düzey öğrencilerin kendilerine olan güvenin, öz saygılarının gelişimi üzerine etkisi olan önemli bir etkidir. Bu durum ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilere göre akademik başarı bakımından daha iyi durumda olan öğrencilere imkân sağlamaktadır (Dursun ve Dede, 2004). Bu çalışma araştırmamızı destekler niteliktedir.

Yüksek sosyoekonomik statüye sahip olan anne babalar, yatırım yoluyla çocuklarının başarılı gelişimine katkıda bulunabilmektedirler. Yüksek gelir düzeyine sahip ebeveynler çocuklarının gelişimlerine sosyoekonomik anlamda daha fazla katkı yapabilmektedirler böylece çocuğun yararına olan bir dizi akademik ve sosyal yetenek de ilerletilebilmektedir. Varlıklı ve eğitilmiş aile ortamında yetişen çocuklar daha rahat bir gelişme

evresi geçirirken, gelir düzeyi düşük aile ortamından gelen çocuklar ailenin gelir şartlarına bağlı olarak büyümektedirler. Gelir düzeyi yüksek çevrelerde çocukların düşüncelerine değer verildiği ve önemsendiği için bu çocuklar büyük gibi düşünmeye başlar, böylece geleneksel davranışlardan kurtulurlar. Buda onların özgür düşünmelerini geliştirir. Hindistan'da yapılan bir araştırmada ortaokula devam eden 432 öğrencinin okul başarısı incelenmiştir. Gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin ders notları ortalamaları, orta ve düşük gelir gruplarına göre daha yüksek bulunmuştur (Türkoğlu, 2008). Yine Akan'ın (1994)'te yaptığı araştırmasında, üst ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarına daha iyi yaşam koşullarını sağladıkları görülmüştür. Bu ailelerin çocuklarıyla iletişimde, disiplin teknikleri uygulamadaki yöntemlerde, okuldaki etkinliklere katılımı, çocuklarının öğretmenleriyle iletişimde alt sosyoekonomik düzeye sahip ailelerden daha başarılı oldukları görülmektedir. Gelir düzeyi ile akademik başarı arasında başka araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Kocaman, 2008; Dinçer & Kolaşın 2009). Yine araştırmalarda ailelerin ekonomik gelirleriyle öğrencilerin okula devam durumları arasında önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunun yanında ailenin çocuğun okul ihtiyaçlarını karşılayamaması, ekonomik yetersizliklerden dolayı çocuğun iş gücüne ihtiyaç duyması öğrencilerin devamsızlığına neden olmaktadır. Bu da başarıyı olumsuz etkileyen faktörlerdendir.

Baba mesleği değişkeni incelendiğinde öğrencilerin akademik başarıları ile baba mesleği arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Babaları polis olan öğrencilerin akademik başarılarının en yüksek olduğu görülmüştür. Bunu öğretmen çocuklarının başarıları izlemiştir. İpek'in (2011) yaptığı araştırmada eriştiği bulgularda olduğu gibi babası memur olan çocukların diğer meslek grubuna göre (işsiz, serbest meslek sahibi ve emekli) daha başarılı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Babası esnaf olan öğrencilerin akademik başarıları babası işçi ve diğer meslek sahibi olan öğrencilerin başarılarına göre yüksek olduğu görülmüştür. Bunun da esnaf olan babaların ekonomik gelirlerinin yüksek olmasının çocuklarına sağladığı avantajlardan olduğu düşünülebilir. Bu etkenin etki ettiği yüksek ekonomik düzeyin başarıyı artırdığı söylenebilir. Yüksek sosyoekonomik statüde yer alan ailelerdeki çocuklar, yaşamda başarılı olmak için gerekli olan eğitimsel ve sosyal fırsatlardan daha çok yararlanabilmektedir (Şengönül, 2013). Tural'ın yaptığı araştırmada ailenin toplumsal, ekonomik ve kültürel özelliklerinin, öğrenci başarısını etkileyen önemli faktörler olduğu belirlenmiştir. Ailenin ekonomik durumunun, ebeveynlerin eğitim ve mesleğinin, ailedeki kardeş sayısının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı bir

faktör olması okullarda sunulan eğitimi tartışmalı hale getirmektedir. Çünkü öğrenci başarısının, ailelerinin sosyoekonomik statülerinden bağımsız bir değişken olması gerekmektedir. Her öğrenciye eşit eğitim sunulması ve okullarda sunulan eğitimin öğrenci başarısı üzerinde en temel etken olması sosyal devlet olmanın gereğidir. Türk Eğitim Sisteminde öncelikli alınması gerekli kararlardan birisi düşük statülü öğrencileri desteklemek olmalıdır.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar görece temsil gücü küçük bir örneklem üzerinde elde edildiği için bu durum araştırmanın bir sınırlılığı olarak düşünülebilir. Bu bağlamda araştırmanın dış geçerliliğinin görece zayıf olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bundan dolayı bu araştırma için elde edilen sonuçların genellenmesi uygun olmayan bir yaklaşım olmakla birlikte araştırmanın daha büyük örneklem üzerinde tekrarlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akan, F. G. (1994). *İlkokul öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarında aile faktörü*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Anıl, D. (2009). Uluslararası Öğrenci başarılarını değerlendirme programı (PISA)'nda Türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 152(34), 87-100.
- Aysan, F., Tanrıöğen, G. ve Tanrıöğen, A. (1996). Perceived causes of academic failure among the students at faculty of education at Buca, *Teacher Training for the Twenty First Century*, 73-85.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37(2): 122-147.
- Carter, V., Good, E (1973). *Dictionary of Education*, 4. Baskı. New York: McGraw Hill Book Company.
- Constantino, S. M. (2002). High school student perspectives on the interaction between family involvement and peer relationship on their own school engagement practice, (Unpublished Doctorate Dissertation), the Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University, Virginia.
- Dinçer, M. A. ve Kolaşın, G. U. (2009). Türkiye'de öğrenci başarısızlığında eşitsizliğin belirleyicileri, *Eğitim Reformu Girişim*.

- Donald, R. (1996). Productive and effective schools. *The Annual Conference of The American Finance Association*. Chicago, Illinois.
- Dursun, Ş ve Dede, Y. (2004). Öğrencilerin matematikte başarısını etkileyen faktörler: matematik öğretmenlerinin görüşleri bakımından incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 217-230.
- Erdoğan, Y. M. (2006). Yaratıcılık ile öğretmen davranışları ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 95-106.
- Elmacıoğlu, T. (1998). *Başarıda aile faktörü*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Erkan, S. (2011). Farklı sosyoekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarının incelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 186-197.
- Gaziel, H. H. (2007). Re-examining the relationship between principals instructional/ educational leadership and student achievement, *Journal of Social Science*, 15(1), 17-24.
- Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyoekonomik özelliklerinin türkçe başarısında etkisi, *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 1-13.
- Hallinger, P. (2003). Leading Educational Change: reflections on the practice of instructional and transformational leadership, *Cambridge Journal of Education*, 33(3), 329-351.
- Herndon, M. K. (2001). The Role of Family in the Success of African American College Students, (Unpublished Doctorate Dissertation), the Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University, Virginia.
- Hoge, D. Smit, E. & Crist, J. (1997). Four family process factors predicting academic achievement in sixth and seventh grade. *Educational Research Quarterly*, 21(2), 27-42.
- Hortaçsu, N. (1995). Parent's education levels, parents beliefs, and child outcomes. *The Journal of Genetic Psychology*, 156(3), 373-383.
- İpek, C. (2011). Velilerin okul tutumu ve eğitimine katılım düzeyleri ile aileye bağlı bazı faktörlerin ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavları üzerindeki etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(2), 69-79.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Keskin, G. ve Sezgin B. (2009). Bir grup ergende akademik başarı durumuna etki eden etmenlerin belirlenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4 (10), 4-18.
- Kocaman, A. (2008). *Ailenin sosyokültürel ve sosyoekonomik durumunun öğrencinin okul başarısına etkisi inönü eml örneği*, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Lazar, I., & Darlington, R. (1982). Lasting effects of early education: A report from the Consortium for Longitudinal Studies. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 47 (2-3, Serial No. 195).
- MEB, (2006). *ÖBBS 2004-ilköğretim öğrencilerinin başarılarının belirlenmesi İngilizce bilgisayar okuryazarlığı*. Ankara Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Metin, M. (2013). Öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden unsurların farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 67-83.
- Myers, R. (1996). *Hayatta kalan on iki*. Ankara: Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları.
- OECD, (2012). Belgium Country Note Results. from PISA 2012. <http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/PISA-2012-results-belgium.pdf>.
- Öksüzler, O. ve Sürekçi, D. (2010). İlköğretimde Başarıyı Etkileyen Faktörler. *Finans Politik Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 47, 543.
- Pala, N. M. (2008). *PISA 2003 sonuçlarına göre öğrenci ve sınıf özelliklerinin matematik okuryazarlığına ve problem çözmeye etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Raty, H. & Kasanen, K. (2010). A seven-year follow-up study on parents' expectations of their children's further education, *Journal of Applied Social Psychology*, 40(11), 2711-2735.
- Saral, S. (1993). *Özel Trabzon Ata Koleji öğrencilerinin uyum düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Suh-Ruu, O. & Reynolds, A. J. (2005). Preschool Education and School Completion, Encyclopedia on Early Childhood Development, *Centre of Childhood Development*.

- Şahin, A. (2011). İlköğretim 6.sınıf öğrencilerinin dinleme becerisi farkındalıklarının sosyoekonomik düzeye göre incelenmesi, *Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 178-188.
- Şengönül, T. (1995). *İzmir'de ortaöğretim kuruluşlarında öğrenci başarısını etkileyen sosyoekonomik faktörler*, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Şirin, S. R. (2005). Socieconomic status and academik achievement: A meta analytic review of research. *Review of Educational Research*, 75,417-453.
- Tural, K. N. (2002). Öğrenci başarısında okul değişkenleri ve eğitimde verimlilik. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35, 1-2.
- Türkoğlu, Ö. (2008). *Ailenin eğitim ve gelir düzeyinin öğrencinin derse olan tutumuna ve başarısına etkisi*, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Uluğ, F. (1999). *Okulda başarı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Ural, A. ve Çınar, F. N. (2014). Anne ve babanın eğitim düzeyinin öğrencinin matematik başarısına etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3, 41-56.
- Vural, B. (2004). *Okul başarısında ailenin rolü ve önemi*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Vural, B. (2004). *Öğrencinin başarısı için okul aile birlikteliği*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Yıldırım, (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176.
- Yılmaz, A. (2000). Esler arasındaki uyum ve çocuğun algıladığı anne baba tutumu ile çocukların ergenlerin ve gençlerin akademik başarıları ve benlik algıları arasındaki ilişkiler, (Yayımlanmamış doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Zopluoğlu, C. (2013). V. Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) Türkiye Değerlendirmesi: Matematik, *Setaanaliz*, 64, 4-14
- Wolman, B. (1973). *Dictionary of behavioral science*. New York: Van Nostrand Company.